

XXII. Oikeusaputoimisto

Oikeusavustajan kertomus Helsingin kaupungin oikeusaputoimiston toiminnasta v. 1938 oli seuraava:

Joulukuun 22 p:nä 1937 pitämässään kokouksessa kaupunginvaltuusto valitsi oikeusaputoimiston johtokuntaan v:ksi 1938 seuraavat jäsenet: oikeusneuvosmies G. Leopoldin, varatuomarit E. Tulenheimon, B. Plan-tingin ja S. T. Mannermaan sekä asianajaja N. Arosen. Näistä johtokunta valitsi puheenjohtajaksi oikeusneuvosmies Leopoldin ja varapuheenjohta-jaksi varatuomari Mannermaan. Kaupunginhallituksen edustajana johto-kunnassa oli rahatoimenjohtaja J. Helo.

Johtokunnalla oli vuoden aikana kolme kokousta, joissa käsiteltiin pääasiassa juoksevia asioita.

Oikeusavustajan tointa hoiti edelleen varatuomari N. Lindegrén ja oikeusavustajan apulaisen tointa varatuomari Y. Hämesalo. Toimistoapu-laisena oli lakitieteenylioppilas S. Ylhäinen-Lindegrén. Kesäloimasijaisina olivat varatuomari H. Miilumäki ja rouva S. Holopainen.

Toimiston menosääntö nousi kertomusvuonna 191,725 mk:aan edelli-senä vuonna oltuaan 165,205 mk.

Oikeusaputoimisto sai vuoden aikana entiseen tapaan toimeksiantoja Tukholman kaupungin oikeusaputoimistolta (Stockholms stads rätts-hjälpsanstalt). Myöskin muutamat muut ulkomaiset oikeusaputoimistot käyttivät toimiston apua. Sitä paitsi oltiin molemminpuolisessa yhtey-dessä erinäisten kotimaassa toimivien oikeusaputoimistojen kanssa.

Muuten oikeusaputoimiston toiminta jatkui entiseen tapaan. Asiakkai-den ja asiain luku pysyi suurin piirtein muuttumattomana, joskin lisäystä oli jossain määrin havaittavissa. M. m. työpalkkariitoja koskevat asiat lisääntyivät, samoin avioero- ja perheenelatusasiat lisääntyivät jonkun verran. Reserviharjoitukset aiheuttivat jatkuvasti lisääntymistä sotilas-avustusasioissa. Seuraavat numerotiedot valaisevat lähemmin oikeusapu-toimiston toimintaa kertomusvuonna.

Käyntien luku oli 11,944, edellisenä vuonna 11,823, v. 1936 12,009 ja v. 1935 12,132.

Eri kuukausien osalle käynnit jakautuivat seuraavasti:

	Vastaan- otto- päiviä	K ä y n t e j ä kaikkiaan	päivää kohden		Vastaan- otto- päiviä	K ä y n t e j ä kaikkiaan	päivää kohden
Tammikuu	24	965	40.2	Heinäkuu ...	26	994	38.2
Helmikuu ..	24	983	41.0	Elokuu	27	1,169	43.3
Maaliskuu ..	26	1,009	38.8	Syyskuu	26	1,147	44.1
Huhtikuu ...	23	934	40.6	Lokakuu	26	997	38.3
Toukokuu ..	25	937	37.5	Marraskuu .	26	1,031	39.7
Kesäkuu	23	896	39.0	Joulukuu ...	25	882	35.3
Yhteensä					301	11,944	39.7

Kuten edellä olevasta yhdistelmästä ilmenee, oli oikeusaputoimisto vuoden aikana avoinna 301 päivää. Käyntien luku päivää kohden oli 39.⁷ niiden edellisenä vuonna ollessa 39.³ ja v. 1936 40.².

Suurin käyntien luku samana päivänä oli 95 ja pienin 16.

Alempana olevat tilastotiedot osoittavat rekisteröityjen asioiden luvun ja rekisteröityjen asiakkaiden säädyn, ammatin y. m. niissä asioissa, joissa toimisto ryhtyi oikeudenkäyntiin, kirjallisiin tehtäviin tai pitempiin suullisiin neuvotteluihin.

Tällaisten asiain kokonaismäärä oli 2,316, joista 2,272 oli kertomusvuonna tulleita ja 44 edelliseltä vuodelta ratkaisematta olevia. Kirjallisia toimituksia oli 2,502, niistä hakemuskirjoja 1,587.

Säätynsä tai ammattinsa ja sukupuolensa mukaan kävijät ryhmittyivät seuraavasti:

	Mp	Np	Yht.		Mp	Np	Yht.
Ajomiehiä	2	—	2	Musiikkereita	6	—	6
Asiapoikia	4	—	4	Mylläreitä	1	—	1
Asiatyttöjä	—	4	4	Naimisissa olevia			
Autonkuljettajia	29	—	29	naisia ja leskiä	—	796	796
Ent. poliisikonstaapeleita	4	—	4	Neitejä	—	12	12
Hierojia	—	3	3	Ompelijoita	—	68	68
Jalkinetyöntekijöitä ..	5	—	5	Opettajia.....	—	3	3
Kauppamatkustajia ..:	2	—	2	Palvelijoita.....	—	76	76
Kauppiaita	2	1	3	Partureita.....	4	8	12
Keittäjiä	—	19	19	Peltiseppiä	12	—	12
Kersantteja	4	—	4	Postinkantajia.....	1	—	1
Kirjapainotyöntekijöitä	4	1	5	Putkityöntekijöitä ..	6	—	6
Kirvesmiehiä	24	—	24	Puuseppiä.....	18	—	18
Kivityöntekijöitä	12	—	12	Rahastajia.....	—	1	1
Koneenkäyttäjiä	6	—	6	Raitiotievaununkuljettajia	1	—	1
Konttoristeja	6	11	17	Rakennusmestareita	1	—	1
Koululaisia	1	—	1	Ravintola-apulaisia ..	—	18	18
Kulkukauppiaita	11	2	13	Rautatieläisiä.....	4	—	4
Kutojia	—	10	10	Sairaanhoitajia.....	1	3	4
Kuvanveistäjiä	1	—	1	Sanomalehdenjakaj.	—	1	1
Kylmänruoanlaittajia	—	2	2	Sementtityöntekij..	4	—	4
Kylvettäjiä	—	2	2	Siivojia	—	57	57
Käämijöitä	—	1	1	Silittäjiä	—	6	6
Lastenhoitajia	—	1	1	Sorvareita	5	—	5
Leipureita	3	3	6	Sähköasentajia	19	—	19
Liikeapulaisia	34	7	41	Talonmiehiä	7	—	7
Lämmittäjiä	3	5	8	Tarjoilijoita	1	25	26
Maalareita	49	—	49	Tehdastyöntekijöitä	—	37	37
Merimiehiä	5	—	5	Teknikoita	5	—	5
Metallityöntekijöitä	7	—	7	Torikauppiaita	—	4	4
Modisteja	—	3	3	Turkkureita	—	1	1
Monttöörejä	7	—	7	Työntekijöitä (edellä mainitsemattomia)	179	66	245

	Mp	Np	Yht.		Mp	Np	Yht.
Työnjohtajia	6	1	7	Verhoilijoita	1	—	1
Uuttaajia	4	—	4	Viilareita	15	—	15
Vaattureita	4	1	5	Värjäreitä	2	—	2
Vahtimestareita ...	1	—	1	Yövahteja	16	—	16
Valokuvaajia	2	—	2				
Varastoapulaisia ..	11	2	13	Yhteensä	562	1,261	1,823

Vuoden aikana käsiteltyjen juttujen ja asiain ryhmittyminen laatunsa mukaan selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Velvoite-oikeuteen kuuluvia asioita:		Testamenttioikeuteen kuuluvia asioita	4
vuokrariitoja	37	Yleisiä veroja koskevia asioita	128
työ- ja palkkariitoja	392	Holhousasioita	8
muita velkomisjuttuja	73	Vähäpätöisiä rikosasioita	5
Esineoikeuteen kuuluvia asioita	18	Sotilasavustuksia	483
Perheoikeuteen kuuluvia asioita:		Tapaturma-asioita	23
avioriitoja	49	Toimeksiantoja	67
avioeroja	145	Tiedusteluja, hakemuksia, valituksia y. m.	687
perheen elatusasioita	154		
kuolleeksi julistamisia	3	Yhteensä	2,316
Perintöoikeuteen kuuluvia asioita	40		

Vireille pannuista jutuista ja asioista tuli, mikäli oikeusaputoimiston toimenpiteistä riippui, vuoden aikana lopullisesti ratkaistuiksi ja kirjoista poistetuiksi 2,281, kuten näkyy seuraavista luvuista:

Sopimalla ratkaistu	555	Annettu eri viranomaisille	1,403
Oikeudenkäynnillä ratkaistu	182	Juttuja, joissa toimisto otti haasteen, mutta ei ajanut loppuun	58
Erinäisistä syistä jätetty sil- lensä	83	Yhteensä	2,281

Edellä mainitut eri virastoille jätetyt 1,403 asiaa, joihin ei sisälly Helsingin raastuvanoikeuteen ja muualle otettuja haasteita, jakautuivat eri viranomaisten kesken seuraavasti:

Tasavallan presidentti	9	Turun ja Porin läänin maaherra	2
Valtioneuvosto	25	Viipurin läänin maaherra	4
Valtiovarainministeriö	1	Vakuutusneuvosto	18
Sisäasiainministeriö	2	Tampereen tuomiokapituli ...	1
Kulklulaitosten ja yleisten töiden ministeriö	6	Porvoon tuomiokapituli	1
Puolustusministeriö	11	Helsingin kaupungin:	
Sosiaaliministeriö	5	maistraatti	440
Korkein oikeus	16	raastuvanoikeus	25
Korkein hallinto-oikeus	113	kaupunginhallitus	20
Turun hovioikeus	11	kirkkohallintokunta	1
Uudenmaan läänin maaherra	598	perintö- ja lahjaverolautakunta	1

Helsingin kaupungin:		Hämeenlinnan sotilaspiirin	
poliisikomentaja	2	esikunta	1
rakennustoimisto	1	Rautatiehallitus	6
siviilirekisterivirasto	1	Merenkulkuhallitus	1
huoltolautakunta	5	Posti- ja lennätinhallitus	1
lastensuojelulautakunta	5	Valtion tapaturmatoimisto ...	3
kiinteistölautakunta	1	Keravan huoltolautakunta ...	1
tutkijalautakunta	36	Siuntion huoltolautakunta ...	1
ensimmäinen kaupungin-		Perniön taksoituslautakunta ..	1
vouti	14	Pälkjärven ja Värtsilän pitä-	
Sortavalan kaupungin mais-		jään käräjäkunnan kihla-	
traatti	1	kunnanoikeus	1
Helsingin pitäjän kihlakun-		Jääskén kunnan kunnallis-	
nanoikeus	2	lautakunta	1
Savonlinnan kaupungin en-		Eduskunnan kansliatoimi-	
simmäinen kaupunginvouti	1	kunta	1
Kutsuntalaitoksen keskus-			
lautakunta	2		Yhteensä 1,403
Helsingin sotilaspiirin esi-			
kunta	4		

Se seikka, että 83 asiaa jätettiin sillensä, johtui, samoin kuin edellisinä vuosina siitä, etteivät oikeudenetsijät, sen jälkeen kuin oikeusaputoimisto oli ryhtynyt ensimmäiseen toimenpiteeseen eikä sopimusta voitu saada aikaan, enää palanneet, mutta myöskin siitä, ettei ollut toiveita juttujen voittamisesta oikeudenkäynnillä, sekä siitä, että hakijat eivät joko tahtoneet tai voineet esittää asian edelleen ajamiseen tarvittavaa varattomuustodistusta.

Syynä siihen, että toimisto ei ajanut perille 58 edellä mainittua asiaa, joissa haaste jo oli otettu, oli osittain, että haaste oli otettu Helsingin ulkopuolella oleviin tuomioistuimiin, joissa toimiston virkamiehet toimiston johtosäännön mukaan eivät ole velvolliset oikeudenetsijöitä avustamaan, osittain, ettei vastaajia oltu haasteella tavattu tai että asia oli järjestetty ennen oikeuden istuntoa.

Oikeudenkäyntiin ryhdyttiin vuoden aikana 267 asiassa. Näistä toimisto ajoi vuoden aikana loppuun 182 asiaa, joista 176 juttua voitettiin ja 6 hävittiin. Helsingin raastuvanoikeudessa esiinnyttiin vuoden aikana toimiston puolesta 315 kertaa 165 päivänä. Kun työpäivien luku nousi 301:een, esiinnyttiin niin muodoin raastuvanoikeudessa enemmän kuin joka toinen päivä.